

ของกินคนเมือง

มาลา คำจันทร์

มะนอด

ในจำนวนคนร้อยคน อาจมีไม่ถึงยี่สิบคนที่เคยกินมะนอด
มะนอด หรือบ้านอดเป็นผลไม้พื้นเมือง เก่าแก่ อยู่มานาน แต่อยู่ตามป่าเขา
ทางไกลที่คนบุกรุกเข้าไปไม่ถึง ที่ไหนถูกบุกรุก บ้านอดไม่เหลือรอดเด็ดขาด นานๆ เข้า
ก็เลยสูญหาย

สูญไปจากความทรงจำ

หายไปจากการรับรู้

มะนอดเป็นพันธุ์ไม้จำพวกเตื่อ ลูกก็คล้ายมะเตื่อ ยามสุกมีรสหวานปนเปรี้ยว
รสชาติคล้ายสตรอเบอร์รี่มาก เอาจิ้มเกลือปนกับพริกป่นอร่อย กินกรุบกรับแน่นปากแน่น
คอกว่ากินสตรอเบอร์รี่ เพราะเนื้อไม่หยุ่นและ แต่จะกรุบกรอบ เนื้อข้างในมีเมล็ดรวมกัน
อยู่เป็นกลุ่มตรงกลาง ไม่อยู่กระจายไปทั่วผล

มะนอดน่าจะเป็นผลไม้ชนิดหนึ่ง ที่หากได้รับการส่งเสริมขยายพันธุ์ จะได้
รับความนิยมทั่วไป

ผู้เขียนเอง
เคยกินมะนอดครั้งหนึ่ง
เมื่อนานมาแล้ว นาน
มากๆ สมัยเป็นนัก
เรียนมัธยม อยู่ที่
โรงเรียนศิริมาตย์เทวี
อำเภอพาน จังหวัด
เชียงราย โนนกระมั่ง
ครั้งนั้นยังเป็นหนุ่มอ่อน
หนุ่มเอ๊ะหน้าอ่อนใส บัน
รถถีบไปแอ้วบ้านถ้าปาง
สาบกับกลุ่มเพื่อน ได้ไป
กินมะนอดในป่า แล้ว

ก็ฉงนฉงายใจว่าผลไม้อะไรต้นโตโตโตแต่ออกลูกจากราก นึกเตลิดเปิดเปิงไปถึงขอบ
ฟ้าป่าหิมพานต์อะไรไปโน่น

เพื่อนบอกว่าชื่อมะนอด ออกเสียงแบบพื้นเมืองว่าบ้านอด

ต้นที่ได้ไปกินนั้นผลมันเล็ก ขนาดเท่าหัวแม่มือเท่านั้นเอง สีม่วงก่ำเกือบดำ มีรส
หวานจัดเพราะสุกจัด แต่ที่ได้กลับมากินอีกทีตอนที่ขึ้นไปวัดหลวงขุนวิน อำเภอแม่วาง
จังหวัดเชียงใหม่เมื่อเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา บ้านอดที่วัดหลวงขุนวินลูกโต ขนาดเส้น
ผ่าศูนย์กลางหนึ่งนิ้วขึ้นไป อ้วนป้อม มีลักษณะคล้ายลูกกลมแต่ถูกทุบให้แบนลงเล็กน้อย
สีส้มออกแดง ยังไม่สุกจนฉ่ำ รสชาติหวานอมเปรี้ยวอย่างว่า กัดกินคำแรกซ่าเลย

เกือบตกดอย

ต้นมะนอดมีลักษณะคล้ายต้นเตื่อใบยาว ไม่ใช่เตื่ออุทุมพรที่ชอบมีแมงหวี่อยู่ใน
ไส้ หากต้นยังเล็ก ขนาดเป็นพุ่มเป็นพวงไม่เลยหัวข้าง มะนอดจะออกลูกตามกิ่ง แต่ต้นที่
ได้กินมันสูงจนแหงนคอตั้งบ่าแสดงว่าแก่มากอาจแก่กว่าคนกินเสียอีก มะนอดต้นแก่จะออก
ลูกที่ไหลซึ่งแทงลงดิน ลูกโตๆ จะไพล่พื้นผิวดินขึ้นมาเป็นที่น่าอัศจรรย์ใจในการคัดเลือก
ลักษณะจำเพาะเหมาะสมของธรรมชาติ อาจออกแบบมาเพื่อเอื้อต่อหนูป่า หนีและเม่นที่
หากินขุดคุ้ยตามพื้นดิน หนูกินแล้วไปถ่ายกากที่อื่น เมล็ดมะนอดก็จะไปงอกที่อื่น เป็น
การแพร่พันธุ์ที่ไม่ต้องง้อแรงลม

แต่ว่า แมลงอะไรจะมาผสมพันธุ์ให้นี่สิ นึกไม่ออก

มะนอดมีชื่อเรียกอื่นๆอีก เช่นบ้านอกกล้วย บ่าค่าชน บ่าเตื่อชน มีชื่อทางวิทยา
ศาสตร์ว่า *Ficus semicordata* B. Ham ex J. E. Sm อยู่ในวงศ์ MORECEAE
จะออกเสียงว่าอย่างไรไปถามอาจารย์ชวะดูเถิด ผู้เขียนเป็นแค่ชีแวง ชอบแวงเข้าไปซีเท่า
นั่นเอง

เอาเผยแพร่ มาเล่าให้ฟังเท่านั้นเอง ไม่ต้องติดต่อมาให้พาไปชิม ดงดอยสูง ทาง
ขึ้นลำบาก ไม่แน่จริงอย่าขับรถขึ้นดอยหลวงขุนวินเลย ร้องให้กลับมาหลายคนแล้ว